

Κυριακή 17 Φεβρουαρίου 2019.

Κυριακή Τελώνου και Φαρισαίου (ἀρχή Τριωδίου).

Λουκᾶ 18, 10 – 14.

«...οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων,... ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης» (Λκ. 18, 11).

Ξεκινάει γιὰ ἄλλη μία χρονιά καὶ πάλι φέτος, μέ τῆ χάρη τοῦ Κυρίου μας, τό εὐλογημένο Τριώδιο. Ἀνοίγει μπροστά μας μία περίοδος πνευματικῆς ἀνατάσεως καὶ πολλῶν εὐκαιριῶν πνευματικῆς καρποφορίας. Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία, στήν προσπάθειά της νά μᾶς βοηθήσει σά στοργική μητέρα στόν ἀγώνα πού ἔχουμε νά κάνουμε, ἀρχίζει ἀπό σήμερα νά μᾶς ὑποδεικνύει κάποιες ἀρετές πού ὀφείλουμε νά μιμηθοῦμε καὶ κάποια λάθη πού καλό εἶναι νά τ' ἀποφύγουμε. Μόνον ἔτσι μπορούμε νά ἐλπίζουμε στήν πνευματική μας πρόοδο καὶ εὐκοκίμηση.

Πρώτη ἡμέρα σήμερα τοῦ Τριωδίου καὶ παρουσιάζεται ἐνώπιόν μας ἡ βασίλισσα καὶ μητέρα

ὄλων τῶν ἀρετῶν, ἢ ταπείνωση. Ταυτόχρονα ὅμως παρουσιάζεται καί ὁ πατέρας ὄλων τῶν κακιῶν καί τῶν ἐλαττωμάτων μας, πού εἶναι ὁ ἐγωισμός. Ἐπειδή δέν μπορούμε νά ἀσχοληθοῦμε μέ κάτι πού δέν τό διαθέτουμε, δέν θά ἀγγίξουμε τήν εὐλογημένη ταπείνωση. Ἄς δοῦμε λοιπόν τόν ἐπάρατο ἐγωισμό, πού δυστυχῶς βρίσκεται πάρα πολύ κοντά στήν καθημερινότητά μας.

Ὁ πάνσοφος λόγος τοῦ Χριστοῦ μας παρουσιάζει ὡς πρώτη καί βασικότερη ἐκδήλωση τοῦ ἐγωισμοῦ τήν ὑψηγορία καί ὡς φυσικό ἀποτέλεσμα τῆς ὑψηγορίας τή δαιμονιώδη σύγκριση.

«...Οὐκ εἰμί ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων». Πάμπολλες φορές κάθε ἡμέρα ἐπαναλαμβάνουμε μέσα μας αὐτή τή φράση καί τήν υἱοθετοῦμε ὡς ἀποψη καί ὡς στάση ζωῆς. Θεωροῦμε πώς δέν εἴμαστε ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Θεωροῦμε πώς ἐμεῖς εἴμαστε τό κάτι ἄλλο σέ σχέση μέ ὄλους τούς ὑπόλοιπους. Θεωροῦμε πώς ἐμεῖς εἴμαστε οἱ καλοί, οἱ διαφορετικοί, οἱ ἐνάρετοι, οἱ καλλιεργημένοι, οἱ πνευματικοί. Δέν εἶναι λίγες οἱ φορές πού νομίζουμε πώς ἐμεῖς εἴμαστε τό κέντρο τοῦ κόσμου. Ὅταν

κάποιος μᾶς προσβάλλει, φωνάζουμε: «ξέρεις ποιός εἶμαι ἐγώ;». Ὄταν μᾶς παρουσιαστῆ ἓνα πρόβλημα, ἀναρωτιόμαστε: «Γιατί σέ μένα; Ἐγώ εἶμαι καλός ἄνθρωπος». Μερικές φορές ὑποσυνείδητα καί μυστικά ἢ ἄλλες φορές συνειδητά καί φανερά συγκρίνουμε τόν ἑαυτό μας μέ ὅλους τούς ἄλλους καί βρίσκουμε ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε πολύ καλύτεροι ἀπό τούς πάντες. Ἐπισημαίνουμε τά ἐλαττώματα, τίς βρωμιές καί τίς ἀπροσεξίες τῶν ἄλλων, τούς οἰκτείρουμε γιά τίς ἀνοησίες τους καί τίς λανθασμένες ἐπιλογές τους, χωρίς νά εἴμαστε ἱκανοί νά διαπιστώσουμε πώς εἴμαστε κι ἐμεῖς στήν ἴδια μ' ἐκείνους κατάσταση καί πολλές φορές ἴσως καί πολύ χειρότερα. Μᾶς ἀρέσει νά συγκρινόμαστε μέ ὅσους θεωροῦμε κατώτερους ἀπό μᾶς καί τούς βλέπουμε ὅλους ὡς κατώτερους. Ἄν ὅμως βάλουμε ἀπέναντί μας μία ἀγιασμένη μορφή ἢ τό Θεάνθρωπο Λυτρωτή, τότε λέμε πώς ὅλ' αὐτά εἶναι γιά ἄλλες ἐποχές καί πώς στήν ἐποχή μας εἶναι ἀνεφάρμοστα. Μέ κάθε σύγκριση τρέφουμε τόν ἐγωισμό καί καλλιεργοῦμε τήν ὑψηγορία, γι' αὐτό ὁ φαρισαϊσμός ἀνθεῖ στήν ἐποχή μας.

Δεύτερη βασική εκδήλωση τοῦ ἐγωισμοῦ εἶναι ἡ αὐτοδικαίωση καί αὐτοεπιβεβαίωση καί μάλιστα ἡ ἀκούραστη ἀπαρίθμηση τῶν ὑποτιθέμενων ἀρετῶν μας. Ἡ λέξη πού ἀκούγεται ἀπό τά στόματα τῶν περισσότερων ὑποτιθέμενων πιστῶν εἶναι ἡ λέξη «ἐγώ». Σέ κάθε σύγκρουση μέ τούς ἄλλους, σέ κάθε ὑποτίμηση, ἀπαξίωση καί προσβολή ἀπαντοῦμε μέ δυνατά ἐπιχειρήματα, γιά νά ὑπερασπιστοῦμε τά δίκαιά μας, ξεκινώντας πάντοτε μέ τό «ἐγώ». Κάθε καλό τό ἀποδίδουμε στόν ἑαυτό μας καί κάθε κακό στήν κοινωνία, στούς ἄλλους, στό περιβάλλον ἢ στό Θεό. Δέν ἀντέχουμε νά μὴν ἔχουμε δίκιο. Μᾶς τρομάζει ἡ προοπτική ὅτι μπορεῖ νά ἀμφισβητηθεῖ ἡ ἀξία μας. Εὐκόλα γινόμαστε δικηγόροι καί ὑπερασπιστές τοῦ ἑαυτοῦ μας. Χωρίς δισταγμό γινόμαστε κήρυκες τῶν ἀρετῶν μας καί τῶν πνευματικῶν μας κατορθωμάτων. Μᾶς ἀρέσει ὄχι μόνο νά μιλάμε γιά τόν ἑαυτό μας ἀλλά καί πολύ περισσότερο ἀναπαυόμαστε στούς ἐπαίνους τῶν ἄλλων γιά μᾶς. Ὅταν κάνουμε τό παραμικρό, περιμένουμε οἱ ἄλλοι νά τό προσέξουν, νά τό ἐπαινέσουν. Ἄν δέν χορτάσουμε ἀπό τά καλά λόγια

τῶν ἄλλων, τούς θεωροῦμε ἀχάριστους, ἀναίσθητους, ἀκαλλιέργητους, ἀποκρουστικούς. Ἀκόμη καί ὅταν κάνουμε λάθος, ἐπιθυμοῦμε νά μᾶς δικαιολογήσουν. Δέν ἀποφεύγουμε τά λάθη, ἀποφεύγουμε τήν παραδοχή τῶν λαθῶν. Προσπαθοῦμε νά δικαιολογήσουμε τόν ἑαυτό μας ἀκόμη καί στίς πτώσεις του. Ἔχουμε ἓνα συγκεκριμένο τρόπο πού σκεπτόμαστε καί περιμένουμε μέ τόν ἴδιο τρόπο νά σκέπτονται καί ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι. Τό διαφορετικό τό θεωροῦμε ἀντίθετο καί τό πολεμοῦμε μέ μανία ἢ τό περιφρονοῦμε. Ἡ ἀλήθεια πιστεύουμε ὅτι εἶναι δικό μας προνόμιο καί δικό μας κεκτημένο καί ποτέ δέν προβληματιζόμαστε ἀπό τήν πιθανότητα ἐμεῖς νά βρισκόμαστε στό ψέμα.

Τρίτη ἐκδήλωση τοῦ ἐγωισμοῦ εἶναι ἡ ἀπαξίωση τῶν ἄλλων καί ἡ σκόπιμη ὑποτίμησή τους. Αὐτή ἡ στάση συμπεριφορᾶς ἐκδηλώνει τήν ἐσωτερική μας ἀνασφάλεια. Μᾶς βολεύει νά ὑποτιμοῦμε ὅλους τούς ἄλλους, διότι ἔτσι νομίζουμε ὅτι ἀνεβαίνουμε ἐμεῖς. Δέν ἀντέχουμε ὁ διπλανός μας νά ἔχει ἀξία, διότι φοβόμαστε πώς ἡ δική του ἀξία θά βάλει σέ ἀμφισβήτηση τή δική μας. Ἡ ἀπαξίωση τῶν ἄλλων

είναι τό βάθρο πάνω στό όποίο θά πατήσουμε, γιά νά αναδειχθοῦμε. Ἄν διαπιστώνουμε ότι κάποιος άλλος μεγαλουργεῖ στήν ἀρετή ἢ στή ἐργασία του ἢ στή ζωή του καί δοξάζεται περισσότερο ἀπό ἐμᾶς, προσπαθοῦμε νά τόν ἀποδομήσουμε. Βρίσκουμε τά ἐλαττώματά του, ὑπογραμμίζουμε τά ἀνθρώπινα λάθη του, σκηνοθετοῦμε ἢ χρησιμοποιοῦμε τό ψέμα καί τήν ἀνακρίβεια, γιά νά ὑποσκάψουμε τό ἔργο του. Ἀφήνουμε τή ζήλια καί τό φθόνο νά δηλητηριάσουν τήν ψυχή μας. Ἐπιτρέπουμε στήν ἀντιπάθεια νά ἐγκατασταθεῖ μέσα μας καί νά διώξει μακριά τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί τόν ἀγαπημένο Χριστό μας.

Στό ξεκίνημα τοῦ Τριωδίου φέτος ἄς προσέξουμε τόν ἐπάρατο ἐγωισμό καί ἄς τόν κτυπήσουμε ἀλύπητα σ' ὅλες τίς ἐκδηλώσεις του. Ἡ πρώτη φανερό ἐξέταση ἄς γίνει μέ τό νά ἀναλογιστοῦμε πόσο συγκρίνουμε τόν ἑαυτό μας μέ τούς ἄλλους. Στή συνέχεια ἄς προβληματιστοῦμε ἀπό τό πόσο μᾶς ἀρέσει νά δικαιώνουμε τόν ἑαυτό μας, νά τόν προβάλλουμε ἢ νά κυνηγοῦμε τόν ἔπαινο. Στό τέλος ἄς προβληματιστοῦμε ἀπό τό

πόσο κατηγορούμε φανερά ἢ μέ ὑπονοούμενα τό διπλανό μας. Ἀνάλογα μέ τίς διαπιστώσεις πού θά κάνουμε καί μέ τή βοήθεια τοῦ πνευματικοῦ μας ἄς δώσουμε καί γιά φέτος τόν ἀγώνα τῆς πνευματικῆς καρποφορίας, γιά νά ἔχουμε μία πλούσια συγκομιδή, ὅπως ἐπιθυμεῖ ὁ Κύριος ἀπό ὅλους μας. Ἀμήν.